

FISZANTULI

NÉPSZAVA

A SZOCIÁLDEMOKRATA PÁRT NAPILAPJA

Alapítvány: Magyar Népszava 30 HEGYERLEBIE HÉTFŐ EGYETLEN NAPON Észak-nyugati: Páris-úti 10

Egyedül Szálasi tartott ki a németek mellett Európában

Szálasi bűnperének legutóbbi tárgyalási napján folytatták Szálasi Ferenc kihallgatását. Jankó elnök a Hitlerhez intézett memorandumról kérdezi Szálasi.

Az első memorandumnak az volt a tartalma — állapítja meg az elnök —, hogy Ön felajánlotta közreműködését a Hitler által elképzelt európai rendezéshez. Ön kifogásolta, hogy a németek a március 19-én letartóztatott poltikai foglyokat visszaadják a magyar kormánynak és így mindenki logzál kérdezi, miért volt egyáltalában szükség akkor március 19-re. Így volt?

— Igen — ismeri be Szálasi. — Tehát Ön németebb volt a németeknél — szögezi le az elnök. A továbbiakban az elnök folytatja a napifejegyzések ismertetését.

Szálasi szerint a kormányzót ki kell elegendi a megoldásból és ez nem okoz nehézséget, mert a kormányzó szék megüresedésekor összeül a koronatanács, és azonkívül az országgyűlés akaratnyilvánítását ki lehet kérni. Wesenmayer ekkor megkérdezte — állapítja meg Jankó elnök —, hogy Szálasi az országgyűléstől tenné függővé a hatalom átvételét?

Szálasi Ferenc, a magyar alkotmány rajongója azonban kijelentette, hogy ez esze ágában sincs.

— Utólagos parlamenti jóváhagyásra gondoltam — jelenti ki Szálasi a közönség gúnyos derűsége mellett. Ezután az elnök felolvassa Szálasi naplójának azt a szakaszát, ahol arról emlékezik, hogy német vezetés szempontjából fontos len-

ne, ha a háború legválságosabb szakaszában önkéntes és teljes csatlakozást kapna Délkelet-Európa vezető államától. Magyarországtól. Ez megnyugtató lenne a többi európai népre nézve, amelyek mindenike a németek ellen fordult.

— Mit gondol Ön, Európának, Európa többi népének vezetői vannak megőrülve? Hogy merre Ön vállalni azt a rettenetes felelősséget és kockázatot a nemzettel szemben, hogy egy olyan éton vezesse, amivel szemben a világ minden népe szembehehelyezkedik?

Szálasi a továbbiakban arról beszélt, hogy a németeknek meg volt a reális alapjuk a háború megnyeréséhez.

A továbbiakban Szálasi felajánlta a németeknek a harcra kész magyar honvédséget, a több millió mázsa kenyérgabonát és az élelmiszer biztosítására szolgáló állatállományt, amit át lehetne telepíteni a Dunántól nyugati részébe, ahol fel lehetne használni Magyarországot felszabadítására.

„Csinálmunka egyszer már varlamit” — írja naplója újabb fejezetében Szálasi. Moszkva ebben a téftéségben a német gyengeséget véli látni. Altit-sák helyre a rendet német katonai igazgatással.

— Ön azt írja naplójában, hogy a németeknek Magyarországot Sztalingrád után rögtön meg kellett volna szállniuk — állapítja meg az ügyész.

— Meg lehet — feleli Szálasi cinikusan —, már nem emlékszem pontosan. Ezt úgy értem, hogyha már megcsinálták a megszállást, idejében kellett volna megcsinálni, nem elkésve. Különben a

Sztójay-kormány nyilatkozatában kijelentette, hogy behívták a németeket.

— Ön volt az egyetlen ember, aki ezt elhitte — szögezi le Frank népügyész.

— Ön jelentkezett egy időben a Szociáldemokrata Pártnál és kérte felvételét? — kérdezi Nagy Vince.

— Felvételemet nem kértem — válaszol Szálasi. Ugyanígy jártam Rassaynál, Bródyval és másoknál.

— A szociáldemokratáknál Ön felajánlotta, hogyha megfelelő pozícióba tessék, megmutatja szervező képességeit, állapítja meg Nagy Vince. Ezt különben majd Peyer Károly el fogja itt mondani.

— A németek és Ön között állandóan az volt a beszéd tárgya, hogy mikor kerül sor a hatalom átvételére, állapítja meg az elnök.

A németek a kormányzó proklamációjával okirati bizonyítékhoz jutottak a fegyverszünet kérése tekintetében.

Lehetetlen, hogy ekkor Wesenmayer és Ön között ne került volna szóba: most pedig az előzmények értelmében következik az Önök hatalomátvétele.

— Ez nem akkor történt — állítja Szálasi. — Talán már előző megbeszéléseken tisztáztuk ezeket a kérdéseket.

— Ebből az következik, hogy abban a pillanatban, amikor a proklamáció elhangzik, Ön minden további megbeszélés nélkül tudta, hogy most Ön az Ön hatalomátvétele — állapítja meg az elnök. Így volt?

— Igen — feleli végre határozottan Szálasi. Az elnök ezután a főtárgyalást félbeszakítja és annak folytatását oszítottók reggel 9 órára tűzi ki.

Bemutatkozott a Nagy-kormány

A nemzetgyűlés csütörtöki ülését délelőtt 11 órakor nyitotta meg Kéty Anna alelnök. A napirend első pontja a nemzetgyűlés új elnökének megválasztása volt. A nemzetgyűlés elnöki tisztére Varga Béla nemzetgyűlési képviselőt közfelkiáltással választották meg.

A legnagyobb elismerés és hála hangján beszélt a Szovjet Unióról, az Egyesült Államokról és Angliáról. Reményének adott kifejezést, hogy a szomszéd népekkel is megtaláljuk a megegyezés útját. Hálásan emlékezett meg a külföldi magyarság áldozatkészségéről, majd a gazdasági kérdések tárgyalására tért át. A továbbiakban az egyes minisztériumok feladatokról vázolta és a magyarság dunavölgyi hivatásáról beszélt. A miniszterelnök beszédét számtalanszor szakította félbe a taps és éljenzés s a ház minden oldala viharos tapsal ünnepelte a kormányelnököt.

A nemzetgyűlés tagjai viharos tapsal ünnepelték Varga Béla elnököt. Az elnök ezután felolvastatta a miniszterelnök átiratát, amelyben közli, hogy Tildy Zoltán köztársasági elnököt nevezte ki az új kormány elnökévé. Ezt a nemzetgyűlés tagjai felállva hallgatták végig. Az átiratok ismertetése után Varga Béla elnök bejelentette, hogy a miniszterelnök kíván szólni.

Általános érdeklődés közepette Nagy Ferenc miniszterelnök emelkedett szólásra, hogy elmondja programbeszédét. Bevezetőjében hangsúlyozta, hogy a kormányzat elé tornyosuló feladatok roppant nagyok és sokrétűek. Igazgatni a magyar államszervezetet, építeni,

romokat elakarítani, fejleszteni a leromlott termelést, visszkodni felborolhatóan hiányokkal, össze gyűíteni és mindenható eljuttatni az elégtelen élelmiszert, megküzdni a pénzüromlással, törékenni az államháztartás egyensúlyára, barcolni az összeomlás után felburjánzó korrupció ellen, kielégíteni különböző termelési ágak életfeltételeit, biztosítani a pártok és a társadalmi osztályok egymás közötti békességét, megszilárdítani az ország rendjét, zavartalanra tenni a pártok közös kormányzását, meggyökeresíteni, megvédeni és nagyra növelni a demokráciát, biztosítani népünk számára a demokrácia vívmányait és végül bizakodással, jőreménységgel elhőtteni a nemzet minden dolgos rétegét, megnyugvást és lelki békét teremteni — olyan feladatokat jelent a kormányzat számára, amelyeknek megfelelni csak úgy tud, ha a nemzet minden alkotó rétege bizalommal viseltetik iránta.

Ezután megemlékezett elődjéről, Tildy Zoltánról, a magyar köztársaság első elnökének kormányzásáról. A Tildy-kormány működését nemcsak elismeréssel, hanem meglepéssel kell beálatnunk a magyar politika történetébe. Javasolom, hogy a nemzetgyűlés fejezze ki elismerését a Tildy-kormánynak és érdemeit örökítse meg a nemzetgyűlés jegyzőkönyvében.

Hangsúlyozta ezután, hogy teljes őszinteséggel feltárja azokat a nehézségeket, amelyek a kormány előtt állanak. Mindenekelőtt felsorolta a külföldi kapcsolatokat, amelyek döntő módon befolyásolják belső helyzetünket és erőfeszítéseink eredményességét.

Gépkocsikat kapunk a Szovjettől

A szovjet-magyar árucseres egyezmény keretében megérkeztek az első Zis-gyártmányú tehergépkocsik Budapestre.

Az egész világ ügye

A fiatal magyar demokrácia támogatása

A szociáldemokrata „Arbeiter Zeitung” hosszabb cikkben foglalkozik a mai magyar helyzettel és rámutat azokra az embertelen nehézségekre, amelyekkel a fiatal magyar demokráciának kell megküzdnie. A magyar népnek az új termés betakarítását még igen nehéz hónapokat kell átélni. A külföldi demokráciák számára, a demokrácia Európa számára nem lehet közömbös, hogyan végeződik a magyar dolgozóknak ez a nehéz küzdelem. Ha a magyar kormány, a magyar demokrácia kibukik ebben a harcban, akkor ez az európai reakció győzelmét jelenti. A fiatal, még gyenge magyar demokrácia támogatása tehát az egész világ demokráciájának ügye.

Enyhítették a burgonya kötöttséget

A burgonyaforgalom eddigi teljes kötöttsége nem változott be a várakozásokat, a főváros télire el látatlan maradt. A közellátásügyi miniszter most a kötöttség előnyeit összhangba kívánja hozni bizonyos mértékű szabadsággal. A miniszter rendelete értelmében a szállítást engedély nélkül a jövőben sem lehetséges, és a kereskedő

csak akkor kaphat szállítási engedélyt, ha a burgonya meghatározott százalékát hatóságilag bocsátja rendelkezésre. Engedély nélkül továbbra is szállítható burgonya távolságra való tekintet nélkül 25 kg súlyig, 50 km-t meg nem haladó távolságon belül gépjármű kivételével tengeren bármilyen mennyiségben.

Törvényjavaslat

Károlyi Mihály érdemeiről

Riesz István igazságügyminiszter a minisztertanács megbízása alapján törvényjavaslatot nyújt be a nemzetgyűlésnek Károlyi Mihály érdemeinek törvénybeiktatásáról. A törvényjavaslat szerint Magyarország nemzetgyűlése a magyar nép soha el nem múló hálójának kifejezésül törvénybe iktatja Károlyi Mihályt, a magyar népköztársaság volt elnökének kimagasló érdemeit, amelyeket egy emberöltő meghaladó államférfiúi működése során a magyar népnek évszázados rabság alól való felszabadítása, szabadsághoz juttatása, a magyar állam függetlenségének kivívása, a demokratikus államrend megvalósítása, a szabadság, egyenlőség és emberiség örökérvényű eszméinek diadalra juttatása érdekében felelmet és csüggedést nem ismerve, a számtalanszer keserű években is lankátlanul, lelkesedéssel folytatott

munkásságával szerzett. A nemzetgyűlés megállapítja, hogy azok a bíráti ítéletek, amelyek a letűnt politikai rendszer uralma idején Károlyi Mihályt méltatlanul és igaztalanul megbélyegezték, ellenkeznek a magyar nép meggyőződésével, emellett ezeket az ítéleteket hatálytalannak és olyanoknak kell tekinteni, mintha meg sem hozták volna. Az említett ítéletek végrehajtásával Károlyi Mihályt okozott vagyoni sérelmet a magyar köztársaság oly módon igyekszik jóvátenni, hogy részére visszatartja azt a vagyont, amelytől méltatlanul megfosztották.

Magyarország is érintkezésbe lépett a holddal

Az Egyesült Izzó újpesti laboratóriumában sikerrel vezettek azok a kísérletek, amelyek rövid hullámú rádiójeleknek a Holdba való küldését és az onnan visszaverődött hullámok vételét céloz-

ták. A kísérletek Bay Zoltán műegyetemi tanár vezetésével hosszabb idő óta folynak és több biztató eredmény után 1946 február 6-án sikerült a rádióösszeköttetést a Holddal felvenni.

